

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษา สภาพปัจจุบันและความต้องการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ของครูสายผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร คณะวิจัยได้กำหนดขั้นตอนการศึกษาค้นคว้าดังต่อไปนี้

1. ประชากร
2. กลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร เขตพื้นที่ กทม.1 จำนวนครู 4,687 คน เขตพื้นที่ กทม.2 จำนวนครู 3,768 คน เขตพื้นที่ กทม. 3 จำนวนครู 3,502 คน รวมจำนวนครู 11,957 คน จาก 431 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2550 (ข้อมูลจาก <http://210.1.20.1/dataonweb> ณ วันที่ 5 พฤศจิกายน 2550)

กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีจัดกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยการใช้ตารางสำเร็จของยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (Yamane Taro, 1967, หน้า 866-887) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 699 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่คณะวิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาข้อมูลจากตำรา เอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาประมวลสร้างเป็นแบบสอบถาม สภาพปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ของครูสายผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษา และอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ของครูสายผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ซึ่งกำหนดความมากน้อยของสภาพปัจจุบันและความต้องการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการสนับสนุนของผู้บริหารจำนวน	5 ข้อ
2. ด้านการจัดดำเนินการพัฒนาตนเองจำนวน	9 ข้อ
3. ด้านการประเมินผลและติดตามผลจำนวน	4 ข้อ
4. ด้านการพัฒนาความรู้จำนวน	8 ข้อ
5. ด้านการพัฒนาทักษะจำนวน	11 ข้อ
6. ด้านการพัฒนาทัศนคติจำนวน	12 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ของครูสายผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบจัดอันดับ โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามจัดอันดับกิจกรรมการพัฒนาตนเอง 9 กิจกรรม จากกิจกรรมที่ต้องการมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ

1. การสำรวจและประเมินตนเอง
2. การศึกษาเอกสารและคู่มือการปฏิบัติงาน
3. การเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์กรวิชาชีพ
4. การแสวงหาข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน
5. การศึกษาค้นคว้าและจัดทำผลงานทางวิชาการ

6. การศึกษาต่อ
7. การศึกษาดูงาน
8. การเข้ารับการศึกษาอบรม
9. การร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

- 1.1 ศึกษาจากหนังสือ เอกสาร วิทยุ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 ศึกษาเทคนิคและวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้าง

แบบสอบถาม

- 1.3 ประมวลข้อมูลจากข้อ 1-3 มาสร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการพัฒนาตนเอง ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ของครูสายผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาโดยสร้างเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ตัวเลือก

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมการพัฒนาตนเอง โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามจัดอันดับกิจกรรมที่ต้องการมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คณะวิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา รูปแบบของแบบสอบถาม และด้านภาษาที่ใช้ในเครื่องมือแต่ละข้อ และความสมบูรณ์ของคำชี้แจง เมื่อคณะวิจัยได้รับเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.2 หาความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูสายงานการสอนในโรงเรียนประถมสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 70 คน โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

3. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้ว มาวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discrimination Power) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) คัดเลือกคำถามที่มีค่า r ตั้งแต่ 0.25 ขึ้นไปเป็นใช้ได้ข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกทั้งสิ้น 49 ข้อ โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

3.1 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการพัฒนาตนเอง ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา มีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

- 3.1.1 การสนับสนุนของผู้บริหาร มีค่าอำนาจจำแนก เท่ากับ 0.64
- 3.1.2 การจัดดำเนินการพัฒนาตนเอง มีค่าอำนาจจำแนก เท่ากับ 0.88
- 3.1.3 การประเมินผลและติดตามผล มีค่าอำนาจจำแนกเท่า เท่ากับ 0.85
- 3.1.4 การพัฒนาความรู้ มีค่าอำนาจจำแนก เท่ากับ 0.91
- 3.1.5 การพัฒนาทักษะ มีค่าอำนาจจำแนก เท่ากับ 0.95
- 3.1.6 การพัฒนาทัศนคติ มีค่าอำนาจจำแนก เท่ากับ 0.97

3.2 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาตนเอง ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา มีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

- 3.2.1 การสนับสนุนของผู้บริหาร มีค่าอำนาจจำแนก เท่ากับ 0.76
- 3.2.2 การจัดดำเนินการพัฒนาตนเอง มีค่าอำนาจจำแนก เท่ากับ 0.92
- 3.2.3 การประเมินผลและติดตามผล มีค่าอำนาจจำแนก เท่ากับ 0.81
- 3.2.4 การพัฒนาความรู้ มีค่าอำนาจจำแนก เท่ากับ 0.89
- 3.2.5 การพัฒนาทักษะ มีค่าอำนาจจำแนก เท่ากับ 0.92
- 3.2.6 การพัฒนาทัศนคติ มีค่าอำนาจจำแนก เท่ากับ 0.94

4. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) โดยหาค่า α - Coefficient ตามวิธีของ Cronbach บุญชม ศรีสะอาด. (2538, หน้า 174) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.96 ซึ่งถือว่ามีค่าความเชื่อมั่นสูง อยู่ในเกณฑ์ที่จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคณะวิจัยมีวิธีการเก็บรวบรวม ดังนี้

1. คณะวิจัยขอความร่วมมือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตทำหนังสือแนะนำคณะวิจัย ถึงผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อ

ขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียน

2. ส่งหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหนังสือขอความร่วมมือของคณะวิจัย ถึงผู้บริหารโรงเรียน ทางไปรษณีย์ โดยบรรจุแบบสอบถามและซองจดหมาย จ่าหน้าซองถึงคณะวิจัย

3. คณะวิจัยได้ติดตามโดยได้โทรศัพท์ติดต่อขอความอนุเคราะห์ไปยังกลุ่มตัวอย่างใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 สัปดาห์

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดกระทำข้อมูล คณะวิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ ถ้าปรากฏว่าแบบสอบถามมีความถูกต้องและสมบูรณ์ ก็สามารถนำไปวิเคราะห์ได้

1.2 จำแนกแบบสอบถามตามลักษณะตัวแปร คือ เพศชายและเพศหญิง ประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป วุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม แยกเป็น อายุ 20-29 ปี อายุ 30-39 ปี อายุ 40-49 ปี และอายุ 50-59 ปี

1.3 นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

1.3.1 ระดับสภาพปัจจุบันและความต้องการในการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ของครูสายผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา โดยมีเกณฑ์ให้น้ำหนักคะแนน ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน และความต้องการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับ มากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน และความต้องการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับ มาก

คะแนน 3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน และความต้องการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับ ปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน และความต้องการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับ น้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน และความต้องการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

1.3.2 การกำหนดค่าคะแนนกิจกรรมที่ต้องการพัฒนา มีดังนี้

กิจกรรมที่ต้องการอันดับที่ 1 มีค่าคะแนน 1 คะแนน

กิจกรรมที่ต้องการอันดับที่ 2 มีค่าคะแนน 2 คะแนน

กิจกรรมที่ต้องการอันดับที่ 3 มีค่าคะแนน 3 คะแนน

กิจกรรมที่ต้องการอันดับที่ 4 มีค่าคะแนน 4 คะแนน

กิจกรรมที่ต้องการอันดับที่ 5 มีค่าคะแนน 5 คะแนน

กิจกรรมที่ต้องการอันดับที่ 6 มีค่าคะแนน 6 คะแนน

กิจกรรมที่ต้องการอันดับที่ 7 มีค่าคะแนน 7 คะแนน

กิจกรรมที่ต้องการอันดับที่ 8 มีค่าคะแนน 8 คะแนน

กิจกรรมที่ต้องการอันดับที่ 9 มีค่าคะแนน 9 คะแนน

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คณะวิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS FOR WINDOWS โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมการพัฒนาคณะเองโดยเสนอเป็นตารางค่าร้อยละ (Percentage) ประกอบคำอธิบาย

2.2 การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของระดับสภาพปัจจุบันและความต้องการในการพัฒนาคณะเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในแต่ละข้อแต่ละด้าน แล้วนำมาแปลความหมาย ซึ่งการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยระดับสภาพปัจจุบันและความต้องการ โดยใช้เกณฑ์ที่มีค่าความหมายค่าเฉลี่ยความคิดเห็นกำหนดไว้เป็น 5 ระดับ

4.50-5.00 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน หรือความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน หรือความต้องการอยู่ในระดับมาก

2.50-3.49 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน หรือความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน หรือความต้องการอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.49 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน หรือความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3 เปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและความต้องการในการพัฒนาคณะเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ของครูสายผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาและอายุที่แตกต่างกัน โดยใช้การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย t-test ชนิด Independent Sample

2.4 เปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและความต้องการในการพัฒนาคณะเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ของครูสายผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาและอายุที่แตกต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนชนิดทางเดียว (One-Way ANOVA) แล้วพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และระดับ .01 ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ ตามวิธีการของ Scheffe'

2.5 การวิเคราะห์ความต้องการกิจกรรมการพัฒนาตนเอง ตามแนวทางการปฏิรูป การศึกษาของครูสายผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้สถิติ The Friedman test

2.6 เปรียบเทียบความต้องการกิจกรรมพัฒนาตนเอง ตามแนวทางการปฏิรูป การศึกษา ของครูสายผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีเพศและประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน โดยใช้สถิติไคสแควร์ The Mann-Whitney U-test

2.7 เปรียบเทียบความต้องการกิจกรรมการพัฒนาตนเอง ตามแนวทางการปฏิรูป การศึกษา ของครูสายผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาและอายุแตกต่างกัน โดยใช้สถิติ ไคสแควร์ (The X^2 test for k independent samples)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คณะวิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม สำเร็จรูป SPSS FOR WINDOWS โดยใช้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1.2.1 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Item Total Correlation) ของเพียร์สัน

1.2.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค

1.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1.3.1 การทดสอบสมมติฐานในการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและความต้องการ พัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ของครูสายผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน (สมมุติฐานข้อที่ 2, 4) คณะวิจัยใช้การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย t-test ชนิด Independent Sample

1.3.2 การทดสอบสมมติฐานในการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและความต้องการพัฒนาตนเอง ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของครูสายผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษาและอายุ (สมมติฐานข้อ 3,6) คณะวิจัยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

1.3.3 สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 7 ที่กล่าวว่า “ครูสายผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร มีความต้องการกิจกรรมการพัฒนาตนเอง ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา แตกต่างกัน” คณะวิจัยใช้สถิติ The Friedman test

1.3.4 สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 8 ที่กล่าวว่า “ครูสายผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกันมีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาแตกต่างกัน” คณะวิจัยใช้สถิติ The Mann-Whitney U-test ในการวิเคราะห์โดยการหาค่า U ที่ได้ไปทดสอบโดยใช้ Z-Test เพราะกลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่

1.3.5 สมมติฐานการวิจัยข้อ 9 ที่กล่าวว่า “ครูสายผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน และมีอายุแตกต่างกัน มีความต้องการกิจกรรมการพัฒนาตนเองตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา แตกต่างกัน” คณะวิจัยใช้สถิติไคสแควร์ (The χ^2 test for k independent samples)